

شورای عالی حوزه های علمیه

کلیات و برنامه سطح 3 رشته فلسفه اسلامی «ویژه خواهران»

شماره مصوبه: ۶۳۸

شماره جلسه: ۶۷۸

تاریخ تصویب: ۱۳۸۸/۰۷/۲۴

مرجع تصویب: شورای عالی حوزه های علمیه

ماده 1. عنوان

عنوان، کلیات و برنامه سطح 3 (ویژه خواهران) رشته فلسفه اسلامی می باشد.

ماده 2. تعریف

«سطح 3 رشته فلسفه اسلامی» پس از سطح 2 (دوره عمومی) آغاز می گردد، دانش پژوهان در این دوره مبانی، آراء و مشرب های مهم فلسفه اسلامی را آموخته، توان تحلیل و بررسی، تدریس و پاسخ گویی به نیازهای رایج در زمینه فلسفه اسلامی را - در محدوده ای که در این سطح بحث می شود - کسب می کنند و پس از احراز توان علمی با ارائه پایان نامه، موفق به دریافت مدرک سطح 3 رشته فلسفه اسلامی می شوند.

ماده 3. اهداف

اهداف این رشته عبارت است از:

- تعمیق شناخت نسبت به مبانی اعتقادی؛
- شناخت آراء، روش ها و مشرب های مهم در فلسفه اسلامی و آشنایی با مبانی آنها؛

-
3. ایجاد توان تحقیق در حد تنوع (جمع‌آوری و نتیجه‌گیری) و نقد، در زمینه فلسفه اسلامی؛
 4. ایجاد توان تدریس فلسفه اسلامی در سطوح پایین‌تر؛
 5. تقویت توان ترویج مباحث فلسفه اسلامی به صورت نوشتار و گفتار؛
 6. ایجاد توان پاسخ‌گویی به سؤالات رایج اعتقادی؛
 7. آماده‌سازی استعدادها برتر به منظور ورود به مقاطع بالاتر؛
 8. ایجاد توان بهره‌گیری از متون فلسفی.

ماده 4. سیاست‌ها

1. توجه خاص به تأثیرپذیری فلسفه اسلامی از قرآن و سنت و پیامبر و اهل بیت علیهم‌السلام
2. تکیه بر آموزش محورها و موضوعات اصلی رشته فلسفه اسلامی؛
3. تقویت استقلال فکری و اعتماد به نفس در مسایل فلسفی؛
4. اهتمام بر درک و بکارگیری متون و منابع مهم و اصلی فلسفه اسلامی؛
5. تلاش بر معرفی توصیفی منابع مهم و اصیل فلسفه اسلامی؛
6. تأکید بر توسعه‌ی آموزش پژوهش‌محور؛
7. تأکید بر نقش محوری زن در تحکیم خانواده در کلیه‌ی امور آموزشی و پژوهشی؛
8. توجه به ویژگی‌های بانوان در برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و تربیتی؛
9. شناسایی استعدادهای ویژه جهت تصدی امور تحقیق، تدریس، مدیریت و تبلیغ.
10. تأکید بر بهره‌گیری از روش‌های کارآمد آموزشی بویژه روش مشارکت فعال؛
11. تأکید بر پویایی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و توجه به نیازهای روز؛
12. تأکید بر استفاده از متون اساسی، جامع، موجز و کاربردی؛

ماده 5. نظام آموزشی

نظام آموزشی این رشته نیم‌سال‌ی واحدی است. طول دوره حداقل 7 نیم‌سال و حداکثر 10 نیم‌سال بدون احتساب پایان‌نامه

می‌باشد. دانش‌پژوهان این رشته به صورت حضوری دروس را فرا می‌گیرند.

ماده 6. شرایط پذیرش

1. احراز صلاحیت اخلاقی و عمومی براساس آیین‌نامه‌های مصوب؛
2. دارا بودن مدرک علمی سطح 2؛
3. قبولی در آزمون ورودی و مصاحبه علمی؛
4. داوطلبان ورود به این رشته خواهران می‌باشند.

ماده 7. عناوین و مشخصات کلی دروس

تعداد واحد

عنوان رد عناوین و تعداد واحدهای درسی به شرح زیر است:

یف

1 دروس تخصصی

76

2 دروس عمومی

26

جمع

102

1. دروس عمومی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	اهداف آموزشی
1	فقه 1، 2، 3 و 4	12	لی مسائل مهم فقه و آشنائی با روش‌های استدلال فقهی و فلسفه احکام
2	اصول فقه 1، 2، 3 و 4	8	باحث مهم اصولی و حتی‌الامکان متناسب با گرایش فلسفه اسلامی
3	تفسیر قرآن 1 و 2	4	شناخت معارف مهم قرآنی
4	تجزیه و ترکیب	2	تقویت توان تشخیص و بکارگیری قواعد صرف و نحو

دروس تخصصی 2.

نام واحد درسی ردیف	واحد	هدف
1	فلسفه اسلامی 1، 2، 3، 4 و 5	شناخت فلسفه اسلامی (نهایة الحکمة)
2	مکاتب فلسفی جهان اسلام	شناخت مشرب‌های مختلف فلسفه اسلامی و تفاوت‌های آنها
3	متون فلسفه اسلامی	ایجاد توان بهره‌گیری از متون اصلی فلسفه مشاء و اشراق
4	کلام اسلامی 1، 2 و 3	شناخت استدلالی مباحث نبوت، امامت و معاد
5	فلسفه دین و مسائل جدید کلامی 1 و 2	بررسی مباحث اصلی فلسفه دین و مسائل مهم جدید کلامی
6	علم النفس	شناخت نفس انسانی، ویژگی‌ها و قوای آن
7	معرفت‌شناسی	شناخت استدلالی راه‌ها و ابزار شناخت و ارزشیابی آنها
8	تفکر عقلی در کتاب و سنت	آشنایی بیشتر با گزاره‌های دینی در مورد عقل و تفکر عقلی
9	منطق قدیم 1 و 2	شناخت روش استدلال برهانی و شرایط آن و شناخت مغالطه و انواع مغالطه
10	منطق جدید	آشنایی بیشتر با شیوه استدلال و نمادهای منطق جدید
11	تاریخ فلسفه اسلامی	شناخت جریان‌های مهم تأثیرگذار در فلسفه اسلامی و شخصیت‌های مهم آن
12	تاریخ فلسفه غرب 1، 2، 3 و 4	شناخت و نقد جریان‌های مهم فلسفه غرب و شخصیت‌های تأثیرگذار در آن
13	فلسفه اخلاق	آشنایی با مبادی و ملاک‌های گزاره‌های اخلاقی و نظریات و مکاتب مهم
14	فلسفه علم	شناخت ماهیت و روش علوم تجربی و دیدگاه‌های موجود در آن
15	فلسفه تطبیقی	مطالعه فلسفه‌های مهم در بحث‌های وجود، علیت و واجب‌الوجود و صفات آن
16	عرفان اسلامی	آشنایی با مباحث اساسی عرفان نظری
17	زبان تخصصی 1 و 2	ایجاد توان بهره‌گیری از متون انگلیسی در زمینه فلسفه اسلامی
18	عربی معاصر	ایجاد توان بهره‌گیری از متون جدید عربی در رشته فلسفه

19	روش تحقیق پیشرفته	2	آشنائی با روش‌های مختلف پژوهش فلسفی و کیفیت بهره‌برداری از منابع فلسفی
20	کارورزی و ارائه تحقیق 1 و 2	2	کسب مهارت‌های لازم در انجام پژوهش‌های فلسفی و ارائه نتایج پژوهش
21	پایان‌نامه	4	تحقیق (یا پژوهش) جامع همراه با نقد و بررسی و تتبع کافی در یک موضوع فلسفی
جمع		76	

شناخت استدلالی مباحث مهم **هدف:** ندارد. **پیش‌نیاز:** نظری **نوع واحد:** 12 **واحد تعداد واحد:** **فقه 1، 2، 3 و 4** دروس عمومی

یکی از ستون‌های الف یا ب به صورت اختیاری گزینش **وسرفصل‌ها:** فقه و آشنایی با روش‌های استدلال فقهی و فلسفه احکام

ضاربه قرض و دیعه عاریه وقف قضا شهادت‌الف: کتاب‌های: 1. جهاد 2. ضمان 3. صلح 4. قرض 5. ودیعه 6. عاریه 7. نکاح ارائه میشود.

ر لقطه اطعمه و اشربه انفال ارث حدود دیات 8. طلاق و خلع 9. یمین، نذر و عهد 10. وصیت 11. وقف 12. لقطه 13. اطعمه

و اشربه 14. ارث 15. حدود 16. دیات

«دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی» تألیف باقر ایروانی در هر سه واحد، حدود 80 صفحه تدریس می‌شود. **منبع:**

منابع جهت مراجعه:

1. مسالک شهید ثانی
2. شرح لمعه شهید ثانی
3. شرایع الاسلام محقق حلی
4. فقه الامام الصادق محمد جواد مغنیه

شناخت مباحث اصولی مهم و **هدف:** ندارد. **پیش‌نیاز:** نظری **نوع واحد:** 8 **واحد تعداد واحد:** **اصول فقه 1، 2، 3 و 4**

حتی‌الامکان متناسب با گرایش فلسفه اسلامی

سرفصل‌ها:

مطالب این درس از یکی از دو کتاب اصول فقه (مرحوم مظفر) یا الحلقة الثالثة (شهید صدر) به شرح ذیل به صورت اختیاری گزینش و ارائه می‌شود.

الف. اصول فقه

1. ملازمات عقلی

1 - 1. اقسام دلیل عقلی 1 - 2. مستقلات عقلیه 1 - 3. غیر مستقلات عقلیه 1 - 3 - 1. اجزاء 1 - 3 - 2. مقدمه واجب 1 - 3 - 3. مسأله ضد 1 - 3 - 4. اجتماع امر و نهی 1 - 3 - 5. دلالت نهی بر فساد

2. مباحث حجت

1 - 2. مباحث مقدماتی 1 - 1 - 2. موضوع و معنای حجیت 2 - 1 - 2. مدلول اماره و ظن معتبر 2 - 1 - 3. ظن نوعی 2 - 1 - 4. اماره و اصل عملی 2 - 1 - 5. معیار حجیت اماره 2 - 1 - 6. ذاتی بودن حجیت علم 2 - 1 - 7. ظن خاص و ظن مطلق 2 - 2. قرآن کریم و نسخ آن 2 - 3 - 1. سنت 2 - 3 - 1. فعل و تقریر معصوم 2 - 3 - 2. خبر متواتر 2 - 3 - 3. خبر واحد 2 - 4. دلیل عقلی 2 - 5. حجیت ظواهر 2 - 6. قیاس 2 - 7. تعادل و تراجم بنابراین از «مباحث حجیت» پنج بحث «مقدمات دلیل انسداد»، «حجیت امری اعتباری است یا انتزاعی»، «اجماع»، «شهرت» و «سیره» حذف شده است.

(از درس اوّل تا 17 و از درس 58 تا 82) الحلقة الثالثة ب.

1. تعریف و موضوع علم اصول

2. حکم شرعی و تقسیماتش

3. حجیت قطع

4. ادله محرزه (تا اوّل دلیل شرعی لفظی)

1 - 5. حجیت دلیل عقلی 2 - 5. محال بودن تکلیف به غیر مقدور 3 - 5. قدرت به معنای اعم شرط تکلیف 4 - 5. امکان وجوب مشروط 5 - 5. مسؤولیت انسان نسبت به قیود و مقدمات 6 - 5. قطع موضوعی 7 - 5. واجب توصلی و تعبدی 8 - 5. واجب تخییری 9 - 5. وجوب غیری 10 - 5. اجزاء 11 - 5. اجتماع امر و نهی 12 - 5. مسأله ضد 13 - 5. دلالت نهی بر فساد 14 - 5. ملازمه حکم عقل و شرع در هر دو واحد حدود 70 صفحه از اصول فقه و 55 صفحه از الحلقة الثالثة تدریس می‌شود.

منابع جهت مراجعه:

1. کفایة الاصول آخوند خراسانی(ره).
2. رسائل (فرائد الاصول) شیخ انصاری(ره).
3. اصول الفقه محمد رضا مظفر.
4. الحلقة الثالثة شهید محمد باقر صدر.

شناخت معارف مهم قرآنی هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 4 واحد تعداد واحد: تفسیر قرآن 1 و 2

سرفصل‌ها:

1. تفسیر (1) حداقل 45 صفحه وزیری از کلیه مباحث متن عربی تفسیر مجمع‌البیان خوانده می‌شود.

طلاب موظفند در کنار این متن به تفاسیر تبیان، جوامع الجامع و نمونه مراجعه نمایند.

تفسیر(2) حداقل 60 صفحه وزیری از کلیه مباحث متن عربی تفسیر المیزان از 12 سوره اول قرآن خوانده می‌شود. 2.

طلاب موظفند در کنار این متن به تفاسیر احسن الحدیث، کنز الدقائق و المنار مراجعه نمایند.

توجه:

در مجمع‌البیان بهتر است سوره‌های زیر به ترتیب خوانده شود: علق، قلم، مزمل، مدثر، فاتحه، مسد، تکویر، اعلی، لیل، فجر، ضحی،

2 **تعداد واحد: تجزیه و ترکیب** انشراح، عصر، عادیات، کوثر، تکاثر، ماعون، کافرون، فیل، فلق، ناس، توحید، نجم، عبس و ...

تقویت توان تشخیص و بکارگیری قواعد صرف و نحو **هدف:** ندارد **پیش‌نیاز:** عملی **نوع واحد:** واحد

سرفصل‌ها:

1. اهمیت تجزیه و ترکیب
2. مفهوم‌شناسی تجزیه و بیان عناصر مؤثر در تجزیه فعل، اسم معرب، اسم مبنی و حرف
3. مفهوم‌شناسی ترکیب و بیان عناصر مؤثر در ترکیب کلمه و جمله
4. اقسام ترکیب موضوعی و غیرموضوعی، جدولی و غیرجدولی(تشریحی)، یک وجهی و چند وجهی

روش ارائه درس:

ابتدا استاد در سه یا چهار جلسه چهار بند فوق را یادآوری می‌کند بعد برای هر جلسه متنی را مشخص می‌کند و از همه طلاب می‌خواهد که آن متن را تجزیه، ترکیب و ترجمه نمایند و در کلاس از آنها سؤال می‌کند و کار عملی آنها را ارزیابی می‌کند. 5 نمره به فعالیت کلاسی و 5 نمره به تحقیق (تجزیه و ترکیب چند وجهی از یک حزب قرآن) و 10 نمره دیگر به امتحان آخر نیم‌سال اختصاص

پیدا می‌کند. متن از قرآن کریم یا نهج البلاغه با عبارت‌های مشکل انتخاب می‌شود و امتحان آخر نیم‌سال می‌تواند از متنی غیر از متن داده شده ولی در سطح آن باشد.

منابع:

1. الجدول فی اعراب القرآن محمود صافی
2. اعراب القرآن الکریم و بیانہ محی‌الدین درویش
3. اعراب القرآن المنسوب الی الزجاج تحقیق: ابراهیم ایاری
4. تفسیر الکشاف محمود زمخشری
5. تفسیر جوامع الجامع مرحوم طبرسی

شناخت هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 18 واحد تعداد واحد: فلسفه اسلامی 1، 2، 3، 4 و 5 دروس تخصصی فلسفه اسلامی (صدرائی)، روش و مسائل آن در این درس مطالب نه‌ایه‌الحکمه تدریس می‌شود و طلاب به تعلیقه آیت الله مصباح و حواشی استاد فیاضی به عنوان فعالیت کلاسی مراجعه می‌کنند، 5 نمره از 20 نمره این درس به فعالیت کلاسی اختصاص پیدا می‌کند.

سرفصل‌ها:

فلسفه 1 (4 واحد) المدخل 1. فی احکام الوجود 2. فی الوجود المستقل و الرباط

فی انقسام الوجود الی ذهنی و خارجی 4. فی مواد القضايا: الوجود و الامکان و الامتناع 3.

فلسفه 2 (4 واحد)

5. فى الماهيه و احكامها 6. فى المقولات العشر.

6. فى الواحد و الكثير.

فلسفه 3 (4 واحد)

8. فى العلة و المعلول 9. فى القوة و الفعل.

فلسفه 4 (3 واحد)

10. فى السبق و اللحق و القدم و الحدوث 11. فى العقل و العاقل و المعقول.

فلسفه 5 (3 واحد)

12. فيما يتعلق بالواجب الوجود.

نهاية الحكمة علامه محمد حسين طباطبائى متن درسى:

منابع جهت مراجعه:

1. تعليقه على نهاية الحكمة محمد تقى مصباح يزدى.
2. تعليقه على نهاية الحكمة غلامرضا فياضى.
3. آموزش فلسفه محمد تقى مصباح يزدى.
4. باورقى هاى اصول فلسفه و روش رئاليسم شهيد مرتضى مطهرى.
5. شرح مبسوط منظومه شهيد مرتضى مطهرى.

6. الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعه ملاصدرا.

7. منظومه ملاحادی سبزواری.

شناخت مشرب‌های هدف: فلسفه اسلامی پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: مکاتب فلسفی جهان اسلام
مختلف فلسفه اسلامی و تفاوت آن‌ها استاد مباحث ذیل را با ذکر منابع در کلاس گزارش می‌کند و 5 نمره از 20 نمره این درس به
یک تحقیق مقایسه‌ای بین سه مکتب اختصاص می‌یابد.

سرفصل‌ها:

1. کلیات، معرفی سه مکتب مشاء، اشراق و حکمت متعالیه و روش آن‌ها
2. وجود و ماهیت در این سه مکتب
3. علیت در این سه مکتب
4. حرکت در این سه مکتب
5. اتحاد عاقل و معقول در این سه مکتب
6. خدا، صفات خدا و افعال الهی در این سه مکتب
7. معاد در این سه مکتب

در این درس طلاب می‌توانند به کتاب‌هایی که در معرفی حکمت مشاء، اشراق و متعالیه و یا در زمینه تاریخ فلسفه اسلامی نوشته
شده مراجعه نمایند.

منابع:

-
1. الحکمة المتعالیة فی الاسفار الاربعة ملا صدرا
 2. منظومه ملا هادی سبزواری
 3. الاشارات و التنبيهات بوعلی سینا
 4. حکمة الاشراق شیخ سهروردی
 5. درآمدی به نظام حکمت صدرائی عبدالرسول عبودیت
 6. فلسفه اشراق حسن معلمی
 7. رسائل فلسفی صدرالمتألهین حامد ناجی اصفهانی
 8. مشاعر ملا صدرا
 9. شواهد الربوبیة ملا صدرا
 10. رسائل سبزواری جلال‌الدین آشتیانی
 11. مجموعه مصنفات شیخ اشراق انجمن حکمت و فلسفه
 12. شرح مبسوط منظومه شهید مرتضی مطهری
 13. سهروردی و حکمت اشراق مهدی امین رضوی
 14. نوآوری‌های فلسفه اسلامی یارعلی کرد فیروزجائی
 15. الالهیات من الشفاء بوعلی سینا
 16. تاریخ فلسفه اسلامی ماجد فخری
 17. آموزش فلسفه محمدتقی مصباح یزدی
 18. نهاية الحکمه علامه طباطبائی
 19. مجله نقد و نظر شماره 51 و 52
 20. فلسفة مشاء محمد ذبیحی

ایجاد و توان بهره‌گیری از متون اصلی هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: متون فلسفه اسلامی

فلسفه مشاء و اشراق در این درس حدود 10 صفحه از فصوص الحکم (فارابی)، 15 صفحه از نمط رابع اشارات (بوعلی‌سینا) و 30 صفحه از حکمت اشراق (سهروردی) با انتخاب استاد و با همیاری دانش‌پژوهان تدریس می‌شود. هر دانش‌پژوه باید 20 صفحه از منابع فوق را طبق تعیین استاد، به عنوان کار علمی، به صورت روان و گویا ترجمه و تحویل نماید. 10 نمره به امتحان پایانی، 5 نمره

به فعالیت کلاسی و 5 نمره به کار عملی هر دانش پژوه اختصاص می‌یابد.

منابع:

1. فصوص الحکم فارابی
2. الاشارات و التنبیها توعلی سینا
3. حکمة الاشراف شیخ سهروردی

شناخت استدلالی مباحث نبوت، امامت هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 6 واحد تعداد واحد: کلام اسلامی 1، 2 و 3 و معاد

سرفصل‌ها:

از آنجا که بعضی از مباحث این درس در دوره‌های قبلی خوانده شده در این مقطع مطالب و استدلال‌های جدید به صورتی عمیق و حقیقت وحی و نبوت، ضرورت بعثت انبیاء، ویژگی‌های انبیاء کلام اسلامی 1 (نبوت) پاسخگو به بعضی شبهات ارائه می‌شود. (عصمت، علم لدنی) وظائف و اختیارات (شئون) انبیاء، راه‌های شناخت انبیاء (قرائن و معجزه) خاتمیت، جامعیت دین (قلمرو دین) تعریف امامت و ولایت، ضرورت امامت، ویژگی‌های امام (عصمت و علم لدنی) شئون امامت (رهبری، کلام اسلامی 2 (امامت) حقیقت معاد، ضرورت کلام اسلامی 3 (معاد) مرجعیت دینی، ولایت تکوینی، امامت خاصه مقام اهل بیت، مهدویت، غیبت و انتظار عقلی و نقلی معاد، مرگ، قبر و عالم برزخ، قیامت و مواقف آن، دنیا و آخرت، سنجش اعمال (شفاعت، حبط و تکفیر و...) تجسم اعمال، بهشت و دوزخ، سعادت و شقاوت اخروی و عوامل آنها

منابع اصلی:

1. تلخیص الاهیات جعفر سبحانی
2. کشف المراد علامه حلی
3. گوهر مراد عبدالرزاق لاهیجی
4. معارف قرآن (راهنماشناسی و معادشناسی) مصباح یزدی
5. کلام اسلامی محمد سعیدی مهر
6. عقائد استدلالی علی ربانی گلپایگانی

منابع جهت مطالعه:

عبدالرزاق لاهیجی دلائل	شوارق الالهام
علامه حلی عیقات	الصدق
میر حامد حسین الغدیر علامه امینی	الانوار
المراجعات عبدالحسین شرف الدین عقائد الامامیه محمدرضا مظفر احقاق الحق قاضی نورانی تستری تمهید الاصول (در علم کلام اسلامی) شیخ طوسی معاد شناسی محمد حسن قدردان قراملکی امامت پژوهشی آستان قدس رضوی منشور جاوید (جلدهای مرتبط)	جعفر سبحانی تفسیر موضوعی قرآن (جلدهای مرتبط) مبداء و معاد عبدالجواد آملی معارف قرآن
سید مهدی امین پیام قرآن (جلدهای مرتبط) ناصر	در المیزان
سید محمد	مکارم شیرازی و دیگران و 16. امام شناسی- معاد شناسی
شهید مرتضی مطهری	حسین تهرانی مجموعه آثار (جلد یک تا چهار)
امامت و ولایت در قرآن عبدالحسین امینی نظام امامت و رهبری لطفعلی صافی گلپایگانی معالم المدرستین علامه سید مرتضی	
عسکری پژوهشی در عصمت معصومان حسن یوسفیان و دیگران امامت	ربانی گلپایگانی اصول
التشیع هاشم معروف الحسینی انسان از آغاز تا انجام علامه طباطبائی المبداء و المعاد بوعلی سینا مبداء و معاد ملاصدرا معاد از دیدگاه حکیم مدرس زنوزی غلامحسین ابراهیمی دینانی نقدی بر اندیشه وهابیان سید حسین موسوی قزوینی حیات جاودانه امیر	
نظری نوع واحد: 4 واحد تعداد واحد: فلسفه دین و مسائل جدید کلامی 1 و 2 یوانی رهبری در تشیع روحانی حسینیان	
بررسی مسائل اصلی فلسفه دین و مسائل جدید کلامی هدف: کلام اسلامی پیش نیاز:	

سرفصل‌ها:

1. کلیات (تعریف دین، فلسفه دین، کلام، کلام جدید، الهیات و تفاوت آن‌ها)
2. منشأ دین
3. نیاز بشر به دین
4. عقل‌گرایی و ایمان‌گرایی
5. زبان دین
6. علم و دین
7. دین و سکولاریزم
8. تجربه دینی
9. کثرت‌گرایی دینی
10. ادله اثبات وجود خدا (وجود شناختی، اخلاقی، تجربه دینی و احتمالات)

منابع:

1. عقل و اعتقاد دینی ترجمه احمد نراقی و ابراهیم سلطانی
2. جستارهایی در کلام جدید جمعی از نویسندگان
3. فلسفه دین محمد حسین زاده
4. انتظار بشر از دین عبداﷻ نصری
5. دین‌شناسی عبداﷻ جوادی آملی
6. براهین اثبات وجود خدا عبداﷻ جوادی آملی
7. براهین اثبات وجود خدا حمید رضا شاکرین

-
8. خدا و مساله شر محمد حسن قدردان قراملکی
 9. کاوش‌های عقل نظری مهدی حائری یزدی
 10. کلام جدید حسن یوسفیان
 11. هرمنوتیک احمد واعظی
 12. زبان دین ابوالفضل ساجدی
 13. هندسه معرفتی کلام جدید احد فرامرز قراملکی
 14. مدخل مسائل جدید در علم کلام جعفر سبحانی
 15. درآمدی بر کلام جدید هادی صادقی
 16. کلام جدید در گذر اندیشه‌ها علی اوجبی
 17. باورهای دینی مؤسسه امام خمینی
 18. کلام جدید عبدالحسین خسروپناه
 19. انتظار بشر از دین عباد □ جوادی آملی
 20. فلسفه دین ترجمه محمد محمدرضائی
 21. گستره شریعت عبدالحسین خسروپناه
 22. نظریه ایمان در کتاب و سنت محسن جوادی

شناخت نفس انسانی، ویژگی‌ها و قوای آن **هدف:** ندارد. **پیش‌نیاز:** نظری نوع **واحد:** 2 **واحد تعداد واحد:** علم النفس

سرفصل‌ها:

در این درس مباحث فلسفی ذیل با توجه به آیات و روایات تدریس می‌شود.

1. تعریف و انواع نفس (نباتی، حیوانی و انسانی).
2. قوای نفس

-
3. تجرد نفس
 4. حدوث نفس
 5. رابطه نفس و بدن
 6. حرکت و تکامل نفس
 7. خلود نفس
 8. تناسخ
 9. سعادت و شقاوت نفس و عوامل آن

منابع جهت مراجعه:

1. اسفار ج 8 و 9 با شروح آیات عظام جوادی آملی و مصباح یزدی
2. علم النفس غلامرضا فیاضی (مؤسسه امام خمینی)
3. «النفس» از کتاب الشفاء بوعلی سینا، تحقیق آیه‌ا حسن زاده آملی
4. نفس و روح در فلسفه، آیات و روایات حسن معلمی
5. نقش روح سید محمد خامنه‌ای
6. شرح منظومه (فریده ثالثه) ملا هادی سبزواری
7. و 8. معرفت نفس - شرح عیون النفس حسن حسن زاده آملی
8. نفس از دیدگاه حکمای مسلمان عباس نیکزاد
9. انسان از آغاز تا انجام علامه طباطبائی
10. انسان از دیدگاه اسلام عبدا نصری
11. انسان‌شناسی محمود رجیبی
12. انسان‌شناسی محمدتقی مصباح یزدی
13. بقاء روح پس از مرگ خواجه نصیرالدین طوسی

14. فی تحصیل السعاده ابونصر فارابی

15. النفس و الروح و شرح قواهما امام فخر رازی

شناخت استدلالی راه‌ها و ابزار شناخت و هدف: ندارد پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: معرفت‌شناسی

ارزشیابی آنها

سرفصل‌ها:

مطالب بر مبنای کتاب آموزش فلسفه از درس یازده تا آخر درس بیستم با توضیحات استاد تدریس می‌شود.

1. مقدمه شناخت‌شناسی (اهمیت، تاریخچه و تعریف شناخت‌شناسی)
2. بداهت اصول شناخت‌شناسی (نیاز به معرفت‌شناسی، امکان شناخت، ادعای شک‌گرایان و رد شبهه آن‌ها)
3. اقسام شناخت (سنگ بنای شناخت، علم حضوری، راز خطاناپذیری و مراتب آن و همراهی آن با علم حصولی)
4. علم حصولی، (تصور و تصدیق، اجزاء قضیه، تصورات جزئی و کلی، دیدگاه‌های متفاوت درباره مفهوم کلی)
5. اقسام مفاهیم کلی (اقسام معقولات - ماهوی، منطقی و فلسفی-، مفاهیم اعتباری، مفاهیم اخلاقی و حقوقی)
6. حس‌گرایی (پوزیتویسم و نقد آن، اصالت حس یا عقل)
7. نقش عقل و حس در تصورات
8. نقش عقل و حس در تصدیقات
9. ارزش شناخت (حقیقت چیست، معیار بازشناسی حقائق، ملاک صدق و کذب، نفس الامر)
10. ارزشیابی قضایای اخلاقی و حقوقی (ویژگی‌های شناخت‌های اخلاقی و حقوقی، ملاک صدق و کذب در قضایای ارزشی و معروفترین نظریات، نسبییت در اخلاق و حقوق، فرق قضایای اخلاقی و حقوقی)

متن درسی:

آموزش فلسفه محمدتقی مصباح یزدی

منابع فرعی:

1. شرح مبسوط منظومه شهید مرتضی مطهری
2. شرح مختصر منظومه شهید مرتضی مطهری
3. معرفت‌شناسی حسن معلمی
4. پژوهشی تطبیقی در معرفت‌شناسی معاصر محمد حسین زاده
5. پیشینه و پیرنگ معرفت‌شناسی حسن معلمی
6. معرفت دینی صادق لاریجانی
7. شناخت‌شناسی در قرآن عبادی جواد آملی
8. مبانی معرفت دینی محمد حسین زاده

آشنایی بیشتر با نگاه کتاب و هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: تفکر عقلی در کتاب و سنت

سنت به عقل و تفکر عقلی

سرفصل‌ها:

1. مفهوم تفکر عقلی
2. حقیقت عقل و تعقل در کتاب و سنت
3. حجیت و اعتبار عقل در کتاب و سنت (با توجه به شبهات غزالی، شیخیه، مکتب تفکیک و ..)

-
4. قلمرو عقل
 5. نسبت عقل و شرع
 6. آفات تفکر عقلی
 7. نمونه‌های استدلال عقلی در کتاب و سنت (اثبات خدا، صفات خدا، نبوت و معاد)

منابع:

1. عقل در گستره دین عبداﷻ جوادی آملی
2. علی و فلسفه الهی علامه طباطبائی
3. حکمت جاودانه حسن معلمی
4. مقدمه آقای مطهری بر اصول فلسفه و روش رئالیسم
5. شریعت در آئینه معرفت عبداﷻ جوادی آملی
6. اصول فقه (مستقلات عقلیه) محمد رضا مظفر
7. عقل و دین عباس نیکزاد
8. علی بن موسی الرضا و الفلسفه الالهیه عبداﷻ جوادی آملی
9. کاوش‌های عقل نظری دکتر مهدی حائری
10. تهافت الفلاسفه امام محمد غزالی
11. مکتب تفکیک محمدرضا حکیمی
12. الاسلام و العقل محمد جواد مغنیه
13. عقل در حکمت مشاء علی مراد داوودی
14. منطق و معرفت در نظر غزالی غلامحسین دینانی
15. عقل و وحی از نظر متفکران اسلامی ترجمه حسن جوادی
16. عقل و وحی احمد حسین شریفی و دیگران

شناخت استدلالی دو صناعت برهان و هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 4 واحد تعداد واحد: منطق قدیم 1 و 2

مغالطه و مسائل مهم آن

سرفصل‌ها:

منطق 1 : برهان

1. حقیقت برهان، فائده و ارزش آن
2. انواع برهان (برهان لم، برهان ان و انواع آن)
3. مقدمات برهان (یقینیات و اقسام آن) اولیات، مشاهدات، مجربات، متواترات، حدسیات، فطریات و وجدانیات
4. شرائط برهان (شرائط مواد و شرائط صورت)
5. اجزاء علوم (مبادی، موضوع و مسائل)

منطق 2: مغالطه

1. حقیقت مغالطه و اسباب ایجاد آن
2. فوائد صناعت مغالطه
3. انواع مغالطه (اشاره‌ای به تقسیم مغالطه به مغالطه ذاتی و عرضی و تقسیم مغالطه ذاتی به لفظی و معنوی)

3-1- مغالطه در مقام بیان یک قضیه (اشتراک لفظ، ابهام ساختاری، تفصیل مرکب، ترکیب مفصل، اهمال سور، کنه و وجه،

کوچک‌نمائی و) 2-3- مغالطه ادعای بدون استدلال (مغالطات بیرونی) (بستن راه استدلال، بچه‌ها می‌دانند، توسل به جهل، طلب

برهان از مخالف، تکرار، فضل‌فروشی، توسل به احساسات، کمیت‌گرایی، تهدید، تطمیع، عوام‌فریبی، توسل به مرجع کاذب و ...)

3-3- مغالطه در مقام نقد (پارازیت، تکذیب، انگیزه و انگیزه، توهین، از طریق منشاء، خلط دلیل و علت، رد دلیل به جای مدعا، مناقشه در مثال و ...) 3-4- مغالطه در مقام دفاع (نکته انحرافی، شوخی بی ربط، تغییر تعریف، تغییر موضع، خودت هم، تبعیض طلبی، و ...) 3-5- مغالطه در استدلال 3-5-1- مغالطات صوری (عدم تکرار حد وسط، وضع تالی، رفع مقدم، مقدمات ناسازگار، ایهام انعکاس، سوء تألیف و ...) 3-5-2- مغالطات ناشی از پیش فرض نادرست (سنت گرائی، عدم سابقه، تجددگرائی، سنت گریزی، برتری فقر یا ثروت، توسل به اکثریت، علت شمردن امر مقدم یا مقارن و ...) 3-5-3- مغالطات ربطی (قیاس مضمحل مردود - یا این یا آن، خلط نسبت، مصادره به مطلوب، تعمیم شتابزده، تمثیل و ...)

منابع:

1. منطق کاربردی علی اصغر خندان
2. المنطق محمدرضا مظفر
3. منطق معیار تفکر سید محمد حکاک
4. برهان شفا بوعلی سینا
5. برهان علامه طباطبائی
6. تجرید المنطق خواجه نصیرالدین طوسی
7. البصائر النصیریة عمروبن سهلان ساوی
8. منطق و تفکر انتقادی حسن معلمی
9. معیار اندیشه عسکری سلیمانی
10. الجوهر النصید علامه حلی
11. المنطقیات ابونصر فارابی
12. مغالطات علی اصغر خندان

آشنائی بیشتر با مسائل مهم منطق ریاضی وهدف: ندارد. پیش نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: منطق جدید

روش های استدلال آن

سرفصل ها:

کلیات: تعریف، تاریخچه، حوزه‌ها، روش‌ها و اصطلاحات محوری منطق جدید و فرق‌های آن با منطق کلاسیک. بخش اول: ساختار نحوی منطق گزاره‌ها فصل اول: سیستم استنتاج منطق گزاره‌ها فصل دوم: سیستم اصل موضوعی و نموداری در منطق گزاره‌ها بخش دوم: ساختار معنایی و فرا نظریه منطق گزاره‌ها فصل سوم: ساختار معنایی منطق گزاره‌ها فصل چهارم: فرا نظریه منطق گزاره‌ها بخش سوم: ساختار نحوی منطق محمولات فصل پنجم: سیستم استنتاج منطق محمولات فصل ششم: سیستم اصلی موضوعی و نموداری منطق محمولات بخش چهارم: ساختار معنایی و فرا نظریه منطق محمولات فصل هفتم: ساختار معنایی منطق محمولات فصل هشتم: فرا نظریه منطق محمولات

متن درسی:

مبانی منطق جدید لطف ا □ نبوی

منابع جهت مطالعه:

1. آشنایی با منطق ریاضی ترجمه غلامرضا خسروشاهی
2. نظریه مجموعه‌ها و کاربردهای آن ترجمه عمید رسولیان
3. درآمدی بر منطق جدید ضیاء موحد
4. راهی نو در منطق ترجمه عبدالحسین آذرنگ
5. منطق برای ریاضی‌دانان ترجمه محمد علی پورعبدالله

شناخت جریان‌های مهم و تأثیرگذار در هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: تاریخ فلسفه اسلامی

سرفصل‌ها:

1. ماهیت فلسفه اسلامی و تاریخ آن و شیوه‌های طرح تاریخ فلسفه اسلامی.
2. خاستگاه‌ها و منابع فلسفه اسلامی (قرآن و حدیث، یونان و روم، ایران، هند و چین).
3. طبقات فلاسفه.
4. فیلسوفان مسلمان (آراء و اندیشه‌ها، شرح حال، آثار، اساتید و شاگردان) فارابی، ابن سینا، ابن رشد، ابن باجه، ابن طفیل، شیخ اشراق، محققطوسی، میرداماد، ملاصدرا، ملاهادی سبزواری، علامه طباطبائی و شاگردان
5. کتابشناسی کتب مهم فلسفی.

منابع:

1. درآمدی بر تاریخ فلسفه اسلامی مؤسسه امام خمینی و سازمان سمت.
2. سیر فلسفه در جهان اسلام ماجد فخری.
3. تاریخ فلسفه اسلامی هانری کربن ترجمه سید جواد طباطبائی.
4. تاریخ علوم عقلی در تمدن اسلامی ذبیح‌الله صفا.
5. تاریخ فلسفه اسلامی سید حسین نصر و دیگران.
6. تاریخ فلسفه اسلامی میان محمد شریف.
7. تاریخ فلسفه در جهان اسلامی حنا الفاخوری ترجمه عبدالحمید آیتی.
8. سه حکیم مسلمان سید حسین نصر.
9. فلاسفه شیعه عبدالله نعمی.

شناخت و نقد هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری - عملی نوع واحد: 8 واحد تعداد واحد: تاریخ فلسفه غرب 1، 2، 3 و 4
جریان‌های مهم فلسفی غرب و شخصیت‌های تأثیرگذار در آن

سرفصل‌ها:

استاد موظف است ضمن تدریس نظرات مطرح در فلسفه غرب به نقد مطالب مهم و اساسی آنها اشاره نماید و طلاب را به منابع (حکمای سبعه، سوفسطائیان، سقراط، افلاطون، یونان تاریخ فلسفه 1 (2 واحد) یونان و روم نقد این تفکرات ارجاع دهد. آباء کلیسا، آگوستین، قرون وسطی: ارسطو، اپیکوریان، کلیون، رواقیون، شکاکان، اسکندرانیان، نوافلاطونیان «فلوطين»
زمینه‌های فکری رنسانس عقل‌گرایان (دکارت، مالبرانش، تاریخ فلسفه 2 (2 واحد) بویتوس، آنسلم، راجرز بیکن، آکونپاس، اکام هگل پوزیتویسم اگزیستانسیالیسم تاریخ فلسفه 3 (2 واحد) اسپینوزا، لایب‌نیتس) تجربه‌گرایان (لاک، بارکلی، هابز، هیوم) کانت فلسفه تحلیل زبانی (راسل، مور، تاریخ فلسفه 4 (2 واحد) (کیرکگور هایدگر، یاسپرس، سارتر) پراگماتیسم (ویلیام جیمز) ویتگنشتاین) پدیدارشناسی سنت‌گرائی معاصر

منابع:

1. تاریخ فلسفه کاپلستون.
2. نقد تفکر فلسفی غرب اتین ژیلسون ترجمه دکتر احمد احمدی
3. تمهیدات کانت ترجمه غلامعلی حداد عادل
4. فلسفه هگل ترجمه حمدی عنایت
5. فلسفه کانت ترجمه عزت‌الله فولادوند
6. تاریخ فلسفه غرب برتراند راسل

-
7. پوزیتویسم منطقی بهاء‌الدین خرمشاهی
 8. سیر حکمت در اروپا محمد علی فروغی
 9. تأملات دکارت ترجمه دکتر احمد احمدی
 10. تاریخ الفلسفة الحديثه يوسف کرم
 11. فلسفه تحلیلی جزوه استاد صادق لاریجانی
 12. کلیات فلسفه محمد حسین گنجی
 13. فلسفه در قرن بیستم ترجمه دکتر رضا داوری
 14. پدیدارشناسی چیست ترجمه محمود نوالی
 15. از آگوستین تا گالیله ج 2 ترجمه احمد آرام
 16. شرح اصول فلسفه دکارت اسپینوزا ترجمه دکتر محسن جهانگیری
 17. تاریخ فلسفه در قرون وسطی محمد ایلخانی
 18. تفکر فلسفی غرب از منظر استاد شهید مطهری علی دژاکام
 19. تاریخ فلسفه جدید و معاصر یارعلی کرد فیروزجائی (زیر چاپ است)
 20. تاریخ فلسفه غرب محمد فنائی (جلد اول زیر چاپ است)
 21. نقد تاریخ فلسفه غرب (جزوه موجود در مؤسسه امام خمینی) غلامرضا فیاضی

آشنایی با مبادی و ملاک‌های گزاره‌های اخلاقی و هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: فلسفه اخلاق

نظریات و مکاتب مهم در فلسفه اخلاق

سرفصل‌ها:

1. کلیات (تعریف، تاریخچه و اهمیت فلسفه اخلاق، انواع پژوهش‌های اخلاقی)
2. مفاد حسن و قبح (انشایی یا اخباری)
3. رابطه باید و هست

4. تحلیل گزاره‌های اخلاقی

توصیفی (واقع‌گرا): شهودگرایی، عقل‌گرایی، طبیعت‌گرایی غیر توصیفی: اراده‌گرایی، احساس‌گرایی، توصیه‌گرایی

5. ارزش و مسئولیت اخلاقی

6. مطلق یا نسبی بودن احکام اخلاقی

7. اخلاق هنجاری

غایت‌گرایی (خود‌گروی، سودگروی، دیگر‌گروی) و وظیفه‌گرایی (عقلی، امر الهی)

8. رابطه اخلاق و دین

9. مبانی نظریه اخلاقی اسلام

منابع:

1. فلسفه اخلاق محمد تقی مصباح یزدی

2. فلسفه اخلاق محمدرضا مدرسی یزدی

3. فلسفه اخلاق فرانکنا ترجمه هادی صادقی

4. فلسفه اخلاق شهید مرتضی مطهری

5. فلسفه اخلاق وارنوک ترجمه صادق لاریجانی

6. فلسفه اخلاق در تفکر غرب از دیدگاه مک‌اینتایپر حمید شهریاری

7. نگاه اخلاقی، درآمدی به فلسفه اخلاق مک‌ناتن ترجمه حسن میان‌داری

8. درسنامه فلسفه اخلاق حسن معلمی

-
9. مبانی اخلاق حسن معلمی
 10. مسائل اخلاقی مایکل پالمر ترجمه علیرضا آل بویه
 11. مبانی اخلاق جرج ادوارد مور، ترجمه غلامحسین توکلی
 12. بنیاد ما بعد الطبیعه اخلاق کانت
 13. کاوش‌های عقل علمی مهدی حائری یزدی

شناخت ماهیت و روش علوم تجربی و دیدگاه‌های هدف: ندارد. **پیش‌نیاز:** نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: فلسفه علم موجود در آن

سرفصل‌ها:

1. تعریف علم و فلسفه علم، اهمیت فلسفه علم، فرق علم و فلسفه
2. روش علم استقراء و مشکلات آن (مشاهده و نظریه بار بودن آن)

اثبات‌پذیری (معناداری و بی‌معنایی)، تأییدپذیری ابطال‌پذیری، احتمال‌گرایی نظریه به مثابه ساختار، ساختارشنکی تئوریا و قانون‌ها

3. مبادی متافیزیک علم
4. سادگی در تئوریا
5. مقایسه فلسفه علوم انسانی با فلسفه علوم طبیعی

منابع:

1. چیستی علم چالمرز ترجمه سعید زیبا کلام
2. فلسفه علم رضا حبیبی
3. فلسفه علوم طبیعی همپل ترجمه حسین معصومی
4. حدسها و ابطالها پوپر ترجمه احمد آرام
5. منطق اکتشافات علمی پوپر ترجمه سید حسین کمالی
6. فلسفه علم کاپالدی ترجمه علی حقی
7. علم و دین ایان باربور ترجمه خرمشاهی
8. فلسفه علم در قرن بیستم گیلیس ترجمه حسن میاننداری
9. از علم سکولار تا علم دینی مهدی گلشنی
10. مبادی ما بعد الطبیعی علوم نوین آرتور پرت ترجمه عبدالکریم سروش
11. درآمدی تاریخی به فلسفه علم لازمی ترجمه علی پایا
12. مقدمه‌ای بر فلسفه علم کارناپ ترجمه یوسف عقیقی
13. علم‌شناسی فلسفی ترجمه عبدالکریم سروش
14. فلسفه علم شاله ترجمه یحیی مهدوی
15. نظر متفکران اسلامی درباره طبیعت سید حسن نصر
16. تاریخ علم دامپی‌یر ترجمه عبدالحسین آذرنگ
17. از آگوستین تا گالیله ج 1 کرومبی، ترجمه احمد آرام
18. نظریه‌های مربوط به علوم انسانی ژولین ترجمه علی محمد کاردان
19. درآمدی بر فلسفه علم رضا حبیبی

شناخت جهات اختلاف هدف: تاریخ فلسفه و فلسفه اسلامی پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: فلسفه تطبیقی

بین فلسفه اسلامی و فلسفه غرب و بیان ابتکارات فلسفه اسلامی در گشودن معضلات فکری فلسفه غرب

سرفصل‌ها:

استاد موضوعات زیر را از دیدگاه فلسفه اسلامی و مکاتب مهم فلسفی غرب به صورت مقایسه‌ای مطرح می‌کند و ابتکارات فلسفه اسلامی را توضیح می‌دهد.

1. هستی‌شناسی
2. علیت
3. حرکت
4. جبر و اختیار
5. خداشناسی
6. خلود نفس

منابع:

1. پاورقی‌های اصول فلسفه و روش رئالیسم شهید مرتضی مطهری
2. شرح مبسوط منظومه شهید مرتضی مطهری
3. فلسفتنا شهید محمدباقر صدر
4. هرم هستی مهدی حائری یزدی
5. منابع اصلی فلسفه اسلامی و فلسفه غرب
6. پایان نامه‌هایی که به صورت مقایسه‌ای در موضوعات فوق نوشته شده است.

آشنائی با مباحث اساسی عرفان اسلامی به هدف: ندارد. پیش‌نیاز: نظری نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: عرفان اسلامی
ویژه مباحث نظری آن

سرفصل‌ها:

کلیات (تعریف، موضوع، روش، مبادی، اهداف و تاریخچه عرفان اسلامی، فرق عرفان نظری یا عرفان عملی، عرفان و 1. تصوف)

2. معرفت‌شناسی در بینش عرفانی

عقل، قلب و وحی تجربه عرفانی، انواع و حجیت آن کشف و شهود و فرق آن با وحی

3. هستی‌شناسی در بینش عرفانی

وحدت شخصی وجود (تقریرها، مثال‌ها، نمادها و اثبات آن)

4. خداشناسی در بینش عرفانی

خدای عارفان (تشبیه و تنزیه) اسماء الهی

5. جهان‌شناسی در بینش عرفانی

هویت عالم (خیال، رؤیا، سایه، نور) پیدایش عالم (حب و غرض الهی) نظام عالم و مراتب مظهریت، تعینات و تجلیات (حضرات
6. انسان‌شناسی در بینش عرفانی ساحت‌های وجودی انسان انسان کامل و ویژگی‌های او ولایت، رسالت و نبوت ختم ولایت
خمس)

7. عرفان، نقدها و نظرها، ضعف‌ها و قوت‌ها

منابع:

1. عرفان اسلامی محمدتقی مصباح یزدی
2. مبانی عرفان نظری سعید رحیمیان
3. عرفان نظری یحیی یثربی
4. وحدت از دیدگاه عارف و حکیم حسن حسن‌زاده آملی
5. فصوص الحکم ابن عربی و شروح آن
6. مصباح الهدایه امام خمینی (قدس سره)
7. تجربه دینی و مکاشفات عرفانی محمد تقی فعالی
8. رسائل قیصری شرف‌الدین قیصری
9. انسان کامل عزیزالدین نسفی
10. شرح مقدمه قیصری جلال‌الدین آشتیانی
11. عرفان اسلامی حسن معلمی
12. هرم هستی مهدی حائری یزدی
13. هستی از نظر فلسفه و عرفان سید جلال‌الدین آشتیانی

ایجاد توان بهره‌گیری از متون انگلیسی در هدف: ندارد. **پیش‌نیاز:** نظری نوع واحد: 4 واحد تعداد واحد: زبان تخصصی 1 و 2

زمینه فلسفه اسلامی

سرفصل‌ها:

حدود 35 صفحه از متون ساده انگلیسی در زمینه فلسفه اسلامی با انتخاب مؤسسه توسط استاد تدریس می‌شود. 3 نمره به فعالیت کلاسی افراد یعنی پیش مطالعه و یافتن لغات دشوار متن داده شده اختصاص می‌یابد. در اول نیم‌سال به هر طلبه حدود 4 صفحه متن انگلیسی داده می‌شود تا آن را ترجمه نماید که 5 نمره از نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد. 12 نمره دیگر به امتحان آخر هر نیم‌سال اختصاص می‌یابد.

منابع پیشنهادی:

1. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی (نیمه تخصصی) رضا عطائی.
2. انگلیسی برای دانشجویان رشته الهیات و معارف اسلامی محمد علی الحسینی و دیگران...
3. انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی 1 و 2 مهدی نوروزی، علی خزائی فر.
4. مدخل‌هایی از دایرةالمعارف اسلام، پل ادواردز، راتلج و ایرانیکا که دارای متن ساده‌تری هستند.

ایجاد توان بهره‌گیری از متون عربی جدید در **هدف**: ندارد. **پیش‌نیاز**: نظری **نوع واحد**: 2 **واحد تعداد واحد**: عربی معاصر

زمینه فلسفه اسلامی

سرفصل‌ها:

متن‌هایی به عربی جدید از مجلات و کتاب‌های تخصصی مناسب با رشته فلسفه اسلامی توسط مؤسسه انتخاب می‌شود و در آغاز نیم‌سال تحصیلی در اختیار طلاب قرار می‌گیرد. طلاب برای هر جلسه بین 5 تا 9 صفحه از متن را به منظور درک مطلب، اعراب‌گذاری و ترجمه می‌کنند و استاد تنها به رفع اشکال و بیان دقایق متن می‌پردازد. 5 نمره به فعالیت کلاسی اختصاص می‌یابد. به هر فرد حدود 10 صفحه متن عربی جدید در زمینه گرایش فوق داده می‌شود تا آن متن را اعراب‌گذاری و ترجمه نماید که 7 نمره را به خود اختصاص نظری-**نوع واحد**: 2 **واحد تعداد واحد**: **روش تحقیق پیشرفته** می‌دهد. 8 نمره دیگر به امتحان آخر نیم‌سال اختصاص می‌یابد. آشنایی با روش‌های پژوهش در فلسفه و کیفیت بهره‌برداری از منابع فلسفه اسلامی **هدف**: ندارد. **پیش‌نیاز**: عملی

سرفصل‌ها:

1. بیان اهمیت بحث روش تحقیق و تاریخچه آن (یادآوری).
2. مفهوم‌شناسی تحقیق و اصطلاحات عام و خاص آن (یادآوری).

-
3. بایسته‌های پژوهش‌های فلسفی
 4. ویژگی‌های طرح تحقیق در مباحث فلسفی
 5. مراحل کلی تحقیق (مسأله تحقیق، جمع‌آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل، تنظیم)
 6. ویژگی‌های پژوهش در فلسفه
 7. بیان معیارهای ارزیابی پژوهش فلسفی

هر دانش‌پژوه موظف است یک تحقیق در زمینه فلسفه اسلامی با ویژگی‌های فوق ارائه دهد که 10 نمره از 20 نمره درس را به خود اختصاص می‌دهد.

منابع جهت مراجعه:

1. اصول و فنون پژوهش در گستره‌ی دین پژوهی احد فرامرز قراملکی
2. روش‌شناسی مطالعات دینی احد فرامرز قراملکی
3. روش تحقیق کتابخانه‌ای جعفر نکونام
4. روش مطالعه و تحقیق با تأکید بر کتابخانه رضاعلی کرمی
5. درسنامه روش تحقیق مجید طرقی
6. جزوه درس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) حمید آریان
7. مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی محمدرضا حافظ‌نیا

به‌کارگیری قواعد هدف: روش تحقیق پیش‌نیاز: عملی نوع واحد: 2 واحد تعداد واحد: کارورزی و ارائه تحقیق 1 و 2

پژوهشی در موضوعات فلسفی

سرفصل‌ها:

هر طلبه موظف است در طول تحصیل دو تحقیق 35 تا 50 صفحه‌ای در یکی از موضوعات فلسفی با رعایت ضوابط و قواعد پژوهشی و نگارشی تدوین کند و در یک کنفرانس نتایج تحقیق خود را ارائه دهد. موضوع و طرح اجمالی تحقیق باید به تصویب

مؤسسه مربوطه برسد و در نهایت تحقیق ارائه شده توسط اساتید مربوطه از نظر محتوا و ساختار مورد ارزیابی قرار گیرد. تبصره:
این رشته به طور موقت صرفاً در قم اجرا خواهد شد و پس از گذشت دو سال و تدوین کتب مربوطه و ارائه گزارش به شورای عالی، پس از تصویب این شورا در سایر حوزه‌های علمیه به اجرا درخواهد آمد.